

KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS

A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET ÉS
KÉPZŐMŰVÉSZETI LEKTORÁRUS FOLYÓIRATA

2007. SZEPTEMBER

12/4

TARTALOM

Szerkesztői előszó helyett: Orbán György Świerkiewicz Róbert kiállítását nyitja meg könyvesboltjában, a Ráday utcában 1

KÖZMŰVELŐDÉSI STRATÉGIA

Oktatási és Kulturális Minisztérium Közművelődési Főosztály Közművelődési Stratégia 2007 – 2013. 2

Németh János István: A „két kultúra” és a harmadik 27

VITAINDÍTÓ GONDOLATOK

Say István: Mi zsgorodik és miért? 28

ARCKÉPEK

Gelencsér Katalin I. (*Kálóczy Katalin*) 30

Thoma László 1943-2007. (*Bayer József*) 42

ERDÉLYI ARCOK

Cseke Péter: Bíró Sándor (1907-1975.) 44

KITÜNTETETTEK

Wlassics Gyula-díj: Győri Lajos (*Tóth Zsuzsanna*) 48

Bessenyei György- és Wlassics Gyula-díjasok – 2007. augusztus 20. 54

Csizmadia Zoltán – Podmaniczky-díj a malom helyreállításáért (*Tisler Anna*) 55

KUTATÁS – SZAKDOLGOZAT

Nagyné Sallai Erzsébet: A hagyományörző kézművesség és a turizmus kapcsolata a Berettyó - Körös Többcélú Társulás kistérségben 56

ÖTLET – MÓDSZER – FEJLESZTÉS

Gergyné Szakály Georgina: Aki nem lép egyszerre... A Vasvári Rétes Fesztiválról 72

IFJÚSÁG

Deák Péter: A fantasy és a szerepjáték 77

NAPLÓ, JEGYZETEK

Debreczeni Tibor: Úti jegyzetek. Erdélyországban 2007. június 23-30. (Részletek) 80

ÜZENŐ

Halász Péter: 35. évfolyamába lépett a Honismeret folyóirat 87

KÖNYVISMERTETÉS, KÖNYVKRITIKA

A. Gergely András: Norma vagy kivétel? A helytörténeti rang univerzalitásáról Zelei Miklós: *A halasi norma* című regényes életrajza kapcsán 90

KÖNYVRÉSZLET

Kemsei István: Folyó, sziget, falu (Részletek a *Róka a fűzfán. Esszék* című – megjelenés előtt álló – könyvből.) 93

APROPÓ

Tóth Zsuzsanna: Apropó – színhátság...1. Kérdések, válaszfélék, információk – a gyakorlat szemszögéből 98

SZERZŐINK 99

nka

A Szín – Közösségi Művelődés a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.

SZÍN – KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS 12/4 – 2007. szeptember

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus folyóirata. Megjelenik kéthavonta. Szerkesztőbizottság elnöke: FÖLDIÁK ANDRÁS. Tagjai: G. Furulyás Katalin, Komjáti Gabriella, Péterfi Ferenc, Tóth Erzsébet, Tóth Zsuzsanna. Főszerkesztő: MÁTYUS ALIZ. Kiadja a Magyar Művelődési Intézet. Felelős kiadó: BORBÁTH ERIKA. A szerkesztőség címe: 1011 Budapest, Corvin tér 8. – Titkára: Szeder Erika. Tel: 225-60-07, e-mail: szederc@mmi.hu Postacím: 1251 Budapest, Pf. 101. Tel: 201-5053. Fax: 201-5764. E-mail: kalmarj@mmi.hu, matyus.alice@chello.hu – A folyóirat internetes elérési címe: www.mmi.hu/kiadványok. A lapot Szüts Eszter festőművész tervezte. E számunkat Świerkiewicz Róbert rajzaival illusztráltuk. Nyomda: CopyCat, 1054 Budapest, Alkotmány u.18. ISSN 1416-6925.

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ HELYETT

Orbán György Swierkiewicz Róbert kiállítását nyitja meg könyvesboltjában, a Ráday utcában

1. nap – Tudják Önök, hogy mit hall/nem hall S.W.?

(Az első nehézség, amit okoz, hogy nem tudom érzékeltetni előszóban a W-t. Ilyen akadályt támaszt még számosat, Önöknek is.)

2. nap – Tudják Önök, hogy mit lát/nem lát S.W.?

3. nap – Tudják Önök, hogy mit mond/nem mond S.W.?

4. nap – Tudják Önök, hogy mindent tud?

(Betét példa a tudásról: A rab ács akasztófát ácsol. Jól.)

Kezdjük a végén, mindjárt egy személyes felkiáltással:
Na nem, mindent talán Ő sem, de valamit – talán, szerin-
tem – tud mégis:

– Tudják Önök, hogy mit hall/nem hall S.W.?
mégis fülel, odafigyel, megjegyez, lát – fest.

– Tudják Önök, hogy mit lát/nem lát S.W.?
csak néz, szemlélődik, észrevesz, képet raktároz el – fest.

– Tudják-e Önök, hogy mit mond/nem mond S.W.?

ám beszél, beszélget, beszédesen hallgat, veled van – fest
megejtően nyíltan, egyszerűen, képeket csinál, rajzol min-
den nyomot hagyó valamivel, meg tárgyakat tollaz, „feltollaz”,
odatámaszt, szegez, madzagoz, vetít, nyomtat, könyvet csinál –
„könyvel”, ír.

S.W. tudja, hogy mit tudunk: hallani, látni, beszélni, és ez
így, együtt MINDEN.

Tudja, ha nem hallasz, ha nem látsz, ha nem mondasz, ak-
kor nem vagy, nem nagyon vagy, alig vagy, minek vagy, hol
vagy, kinek vagy.

Az első nap nem jönnek belénk a hangok, belül süket
csönd, még a sajátunk se – egyedül vagyunk.

A második napon nem jut be fény, nem mennek belénk a
képek, belül vagyunk, sötétben – egyedül.

A harmadikon nem megy ki, csak belül kevereg, verődik,
visszhangozza magát – egyedül.

És amit eddig mondtunk, mennyire érvényes, ha úgyszólván csak
belül vagy? Ha egyedülégedben zavar meg a külső hang, fény,
ha megszólalásod valójában rést nyit, rád nyitja a külső tohuva
bohut? Akkor is érvényes S.W. Önmaga ellen, vagy külső ha-
jak ellen szedjen S.W-t, négy napos kúrát javaslok. Ne kérdezze
meg orvosát. Vegye saját kezébe sorsát!

